
Laca

Tijdingen

Driemaandelijks tijdschrift van LACA.
Geschied- en Heemkundige Kring van Laken

Jaargang 4 - Nummer 4 - juni 1993

Laken



*Wapen van de Koninklijke
Residentie Laken
Koninklijk Besluit van 20 april 1857*

TEN GELEIDE

1. - GROETEN UIT GRIMBERGEN

Onlangs zocht de redactie van ons tijdschrift naar de juiste vertaling van een Latijnse spreuk. We gingen te rade bij Mevrouw HEMMERECHTS-VERHAEGHE, een lerares Latijn, die met grote vaardigheid en pedagogische accuratesse, gedurende jaren de leerlingen van het Maria-Assumptalyceum onderwees in deze taal. (Laken - Mutsaardwijk) Prompt kregen we een oordeelkundig antwoord. Uit dank voor haar bereidwilligheid zonden we deze dame enkele presentexemplaren van ons tijdschrift. Trots zijn we, onze lezers met de inhoud van haar merkwaardig wederwoordje te laten kennismaken.

"Karel en Liliane Hemmerechts-Verhaeghe danken U voor de nummers van LACA. We hebben ze met plezier ingekeken en het eerste is reeds grondig gelezen ! Gefeliciteerd voor uw interessante bijdragen tot de geschiedenis van Laken. Hierbij een tekst van mijn man over Karel van de WOESTIJNE in Grimbergen. Vermits de schrijver toen in Laken Sint-Annadreef woonde, denk ik dat U er plezier zou aan beleven. De aandacht van Minister CHABERT werd gevestigd op de toestand waarin het huis op nummer 24 van de Sint-Annadreef thans verkeert. Aangezien de grote dichter er vrij lang gewoond heeft betoonde de minister belangstelling voor het opknappen ervan en het aanbrengen van een gedenkplaat. Met hartelijke groeten ..."

Langs deze weg betonen wij onze erkentelijkheid aan voormelde correspondenten. Dank Mevrouw voor uw belangstelling, uw lovende woorden en uw hoogst interessante informatie omtrent het huis waarin Karel van de WOESTIJNE verbleef. Het boekje, samengesteld door uw echtgenoot, de heer Karel HEMMERECHTS, oud-bestuursdirecteur informatie -BRT, wordt in ieder geval opgenomen in het bibliotheekbestand van onze vereniging. (1)

2. - LAKEN OP DE WIJZE VAN CHICAGO.

Op 3 mei ontsnapten drie beruchte booswichten uit de gevangenis van Sint-Gillis. Eén onder hen, Philippe LACROIX, naar verluidt het brein achter de HAEMERS-bende, bevond zich op 7 mei 1993 op het grondgebied van de eertijdse gemeente Laken. Nauwlettendheid en daadkrachtig handelen van enkele leden behorend tot de 8e politiedaafdeling werden de gangster fataal. Hij werd bij verrassing overmeesterd door drie politieagenten en door hen overgebracht naar het commissariaat, gelegen aan de Emile Bockstaellaan. Kort daarop werd door onbekenden richting politiekantoor een granaat afgevuurd die grote schade aanrichtte in het bureau van de politiecommissaris, doch geen slachtoffers eiste.

De media schonken aandacht aan deze gebeurtenissen. Wij echter willen aan deze nieuwsgaring enkele bedenkingen toevoegen.

(1) K. HEMMERECHTS Het Schoone Grimberghen Uitg. Marnixkring Zennedal 1992

Twee van de drie politieagenten die gangster LACROIX inrekenden zijn lid van LACA. Bovendien willen wij het ganse politiekorps van Laken danken voor het prachtig werk dat zij dagdagelijks met hart en ziel uitvoeren ter vrijwaring van de veiligheid van de burgers. Het goede volk van Laken heeft vertrouwen in hen, niet omdat zij beschouwd worden als mythische TV-helden uit Amerikaanse gangsterfilmen, maar wel als gewone mannen en vrouwen ... LACA wil de tolk zijn om een welgemeend dankwoord ten opzichte van de Lakense politie onder woorden te brengen.

3. - GEDONDER ROND "SOCIALE URBANISATIE" TE LAKEN.

Er verschenen de laatste weken uitgebreide artikels in diverse kranten omtrent het grootschalige O C M W-project op een terrein dat voordien behoorde aan de Koninklijke Schenking. De actiegroep die inmiddels werd gevormd duidt de ligging ervan aan onder het toponiem "Donderberg". Het gaat hier om de inplanting van 300 tot 400 woningen en appartementen in een groene zone, gelegen tussen de Medoristraat, de Tuinbouwersstraat en de Sint-Albaansbergstraat.

Laat ons eerst even het toponiem "Donderberg" onder de loupe nemen. De eigenlijke Donderberg bevond zich vroeger, oostelijk van de Sint-Annadreef, ten noorden van de Molenbeek en halverwege de denkbeeldige lijn tussen de Kerk van Laken en de hoofdingang van het Koninklijk Kasteel. Na de uitbreiding van het domein door Koning Leopold II werd de Donderberg afgegraven waardoor de enorme terreinophoging aan de rechterzijde van de Sint-Annadreef ontstond.

Het toponiem "Donderberg" is dus in feite slecht gekozen. Dit is echter geen alleenstaand feit. Andere oorspronkelijke toponiemen werden in het verleden ook "verplaatst" en nieuw ontstane wijken werden ernaar genoemd : Heyzel - Neder Leest - t'Hosseghem - Wannekouter.

Als heemkundigen willen wij enkel de aandacht vestigen op dit fenomeen. Als heemkundigen hebben wij ook tijdens onze laatste vergadering met aandacht geluisterd naar de uiteenzetting van de voorzitter van het wijkcomité. In volgende bladzijden van LACA - Tijdingen vindt U de volledige motivering van de verontwaardigde buurtbewoners.

Persoonlijk vinden wij, leden van de kernploeg van LACA, dat dit grondstuk beter zou aangewend worden voor de inrichting van een groenpark samen met accommodatie voor kinderspelen. Indien onze leden menen zich hierover persoonlijk te moeten uitspreken (voor of tegen) kunnen zij hun briefwisseling richten tot de Heer Jos BRUMAGNE, Draps-Domstraat 28 te 1020 Brussel.

De Heer E. CHRISTIAENS, penningmeester LACA, bezocht samen met de leden van het wijkcomité voornoemde site. Foto's werden gemaakt. Wij geven ze U later, samen met het resultaat van de actie die we met veel aandacht volgen.

Volgens de laatste berichten werden de plannen van het O C M W uitgesteld. Maar waakzaamheid blijft geboden.

4. - MONUMENTENDAG 1993 - ZONDAG 12 SEPTEMBER 1993.

LACA zal weer, net zoals vorige jaren, actief deelnemen aan deze nationale open manifestatie. Dit jaar echter hebben wij het anders aangepakt. Samen met EPITAAF, vereniging voor funeraire archeologie en het gemeenschapscentrum van LAKEN, "NEKKERSDAL", dienden wij een gemeenschappelijk project in bij de Koning Boudewijnstichting. Het project werd gunstig onthaald en krijgt stilaan vorm.

Het is uiteraard nog te vroeg om in deze LACA Tijdingen alle details haarfijn uiteen te zetten.

Wij raden U dus aan met aandacht de brochure te raadplegen die uitgegeven wordt door de Koning Boudewijnstichting, verspreid vanaf 25 augustus 1993.

Gans in het kort een woordje uitleg.

De belangstellenden zullen op verschillende plaatsen in de Brusselse regio een speciaal ingelegde trein kunnen nemen en vanuit de stopplaatsen een aangeboden programma kunnen uitvoeren.

Wij danken langs deze weg de diverse verenigingen die zich bereid verklaard hebben, samen met ons de coördinatie van het project uit te werken. Anderzijds durven wij hopen dat onze inzet zal beloond worden met een ruime publieke deelname !

5. - LACA ORGANISEERT ...

- a) Op zondag 29 augustus 1993, in samenwerking met het Comité 1000 jaar MEERBEEK, een wandeling doorheen LAKEN. Vertrek 14.00 uur aan het Gemeenschapscentrum in de Gustave Schildknechtstraat 26 te 1020 BRUSSEL.
- b) Op zondag 26 september 1993, in samenwerking met de Lakense vereniging "De Libertijnse Roos", een wandeling doorheen LAKEN. Hoofdklemtoneel ligt hierbij op urbanisatie en sociale woningbouw. Vertrek Emile Bockstaelplein : 14.00 uur.

Net zoals voor monumentendag (zie punt 4) is het ook hier te vroeg om meerdere details te melden. Al onze leden ontvangen het maandblad van het Gemeenschapscentrum "DE NEKKER". Uitkijken dus naar meerdere informatie over de activiteiten in dat blad !

L. CANDAU
Voorzitter.

Prinses Stéphanie aan Leopold II.

Naar aanleiding van haar nakend (tweede) huwelijk richt Stéphanie een brief tot haar vader Leopold II teneinde zijn toestemming af te smeken.

In het boek van Irmgard SCHIEL "Stéphanie princesse héritière dans l'ombre de Mayerling", p. 221-222, wordt de tekst van deze brief weergegeven, waarschijnlijk gegrond op de minuut door de auteur teruggevonden in de door haar geraadpleegde archieven.

De originele brief is evenwel in mijn bezit. De tekst van de minuut en origineel verschilt alleen wat zinswendingen betreft.

Hier dan de tekst van de originele brief alsmede een fotokopie van de eerste en de laatste bladzijde.

Wat het antwoord van Leopold II zal zijn weten we al. (zie vorig nummer van LACA Tijdingen)

In de volgende aflevering komt nog een sensationeel vervolg.

"Mon cher Père,

Avec la permission de mon excellent beau-Père, je viens vous annoncer mes fiançailles avec le Comte Elemér de Lónyay. Prévoyant la tristesse d'une existence sans aucun soutien, sans aucune affection, je me suis décidée à accepter le bonheur qu'une vie de famille peut seule procurer et que me donne l'affection d'un homme sérieux, d'une des meilleures familles hongroises.

L'Empereur, mon seul soutien, avançant en âge, Maman me repoussant, Vous ne me permettant pas d'avoir ma soeur auprès de moi que j'aime pourtant de tout coeur, ma fille en âge de se marier, ayant déjà reçu plusieurs demandes - il arriverait un moment où je serai seule au monde si je ne prenais l'affection qui m'est offerte.

N'ayant aucune fortune personnelle, mon beau-Père dans sa touchante sollicitude et noblesse de coeur a eu soin de régler la partie pécuniaire de mon avenir en m'assurant des ressources qui me permettront de mener une existence agréable dans ma propriété. En possession du consentement de S.M. l'Empereur, je ne doute pas un instant que vous m'accorderez aussi le vôtre ainsi que votre bénédiction paternelle pour mon bonheur !

C'est en vous baisant affectueusement les mains que je suis et reste votre toute dévouée fille.

Stéphanie

11 Oct. 1899"

nvda : de taalfouten zijn van de hand van Stéphanie en niet van de mijne !

V. CAPRON

Bon cher Père,

Avec la permission de mon
excellent beau-Père, je viens vous
annoncer mes fiançailles avec
le Comte Clémens de Hongay.
Trouvant la tristesse d'être exis-
tente sans aucun soutien, sans
aucune affection, je me suis déci-
-dée à accepter le Convent qui me
en de famille peut seule procurer
et que me donne l'affection d'un

m'accorder aussi le vôtre ainsi
que votre bénédiction paternelle
pour mon bonheur !

C'est en vous baisant affec-
tueusement les mains que
je suis et reste votre toute
dévouée fille

Stéphanie

14 Oct. 1899

DE GARNIZOENPLAATS LAKEN
DEEL III
GRENADIERS TE LAKEN

In het volgende artikel zetten wij onze speurtocht naar de Lakense kazernes verder. (de vorige afleveringen verschenen in onze tijdschriften van september en december 1992)

1. - INLEIDING

Wij hebben zelf de proef op de som gemaakt. Vraag vandaag aan gelijk welke inwoner van Laken wat toch die bolvormige hoekornamenten betekenen op de dakranden van het Sint-Annakwartier, gelegen in de Sint-Annadreef; de meesten onder hen, om niet te zeggen allen, zullen geen verklaring weten te uiten. Ziehier het antwoord : "die ornamenten verwijzen naar de Grenadiers, vanaf 1840 in exclusiviteit belast met de Wacht aan de Koninklijke Paleizen, zowel te Brussel als te Laken".

De ontwerper van het Sint-Annakwartier, J. J. VAN YSENDYCK, heeft hun jarenlange aanwezigheid te Laken vereeuwigd in de arduinen granaten die hij liet aanbrengen op de hoeken van de gebouwen, al of niet met uitslaande vlammen bekroond.

Het is inderdaad heel boeiend de geschiedenis van de Belgische Grenadiersregimenten te raadplegen. Van 1840 tot 1912 hebben de Lakenaars een glimp van hun dagelijkse bezigheden kunnen opvangen, wandelend hetzij langsheen de toen nog bestaande Sint-Annakapelstraat, de latere Steenweg van Brussel naar Meise; later langsheen de Sint-Annadreef.

We zullen dit artikel beperken tot de meest elementaire geschiedkundige wederwaardigheden van deze elitetroepen. Wie de volledige geschiedenis van de Grenadiers wenst te raadplegen kan bij LACA terecht, vermits het driedelige werk in de inventaris van onze heemkundige bibliotheek werd opgenomen. (1)

2. - GRENADIERS ...VAN WAAR DIE NAAM ?

In de tweede helft van de 16e eeuw werd een nieuw wapen uitgevonden, namelijk de granaat. Dat wapen bestond uit een holle metalen bol, met kruit gevuld, en voorzien van een lont via dewelke het vuur aan de lading kon worden gebracht. Die bol of granaat werd met de hand in de richting van de vijand geworpen. Zeer vlug werd dit wapen bij de meeste legers geïntroduceerd.

De soldaten die met dit wapen moesten omgaan dienden groot en sterk te wezen en bovendien onvervaard ! Zo ver mogelijk werpen, zonder angst voor een eventuele te vroege ontploffing, was de boodschap ! Het wapen raakte echter in onbruik tijdens de 18e eeuw, maar het begrip grenadier of elitesoldaat overleefde. In de toenmalige infanterieregimenten, zowel in het Pruisische als in het Frans leger, werden elitesoldaten opgeleid. Een minimale lichaamslengte was vereist, bijvoorbeeld : 1,733 m in het Franse leger.

(1) Gift van Commandant o.r. GEENEN

Bonaparte zou zelfs een tweede categorie van elitesoldaten bij zijn legereenheden invoeren, namelijk de voltigeurs. Zelf klein van gestalte, recruteerde hij bijzonder kleine maar zeer lenige mannen. Zij moesten in staat zijn vlug en in één sprong achter op het paard van een ruiter te wippen, vlug kunnen afstijgen en al lopend een paard in draf kunnen volgen !

3. - "GRENADIERS" IN HET BELGISCHE LEGER.

In de linieinfanterieregimenten die vanaf 1830 werden opgericht werden naar Frans model Grenadierscompagnies opgenomen. Zie hier in 't kort, hoe die afzonderlijke compagnies evolueerden naar autonome grenadiersregimenten.

1837 : Bij Koninklijk Besluit van 8 mei worden de verschillende compagnies van de linieregimenten verenigd. Er komt een afzonderlijk Regiment van Verenigde Grenadiers en Voltigeurs tot stand. Dit regiment wordt vanaf de oprichting te Leuven gekazerneerd. (4.000 man)

1839 : Bij Koninklijk Besluit van 2 oktober verandert nu de benaming. Men spreekt niet meer van Grenadiers en voltigeurs maar wel van een Keurregiment. In 1838 dreigde er oorlogsgevaar. Onze regimenten werden gestationeerd aan de Hollandse en de Pruisische grenzen. Het grootste gedeelte van het Keurregiment bleef echter te Leuven. Enkele compagnies vertrokken naar Brussel en Vilvoorde.

1840 : Het voornoemde regiment komt naar Brussel en wordt ondergebracht in een oud vervallen klooster, dagtekenend uit de 15e eeuw. Dat oude klooster werd reeds in 1783 tot kazerne omgebouwd en kreeg de benaming : Sint-Elisabethkazerne.

Het militaire kwartier besloeg de hele oppervlakte tussen de St-Laurensstraat, de Zandstraat, de Sionberg en de St-Elisabethberg. (Zie fig. 1)

Een gedeelte van het regiment werd ook ondergebracht in de kazerne van de Lorreinen (eveneens een oud klooster) gelegen in de Rollebeekstraat, nabij de grote Zavel. In 1841 werd het ganse regiment echter samengetrokken in de St-Elisabethkazerne.

Voegen wij er nog aan toe dat de levensomstandigheden in dit onzure oord mensonterend waren voor de manschappen. Niet alleen de troosteloze, armoedige omgeving, doch ook het ontbreken van elk comfort stootten tegen de borst. En toch diende men te wachten tot 1901 vooraleer onze Grenadiers een splinternieuw gebouw konden betrekken in de Karmelietenstraat : de Prins Albertkazerne. Door het Koninklijk Besluit van 5 maart 1850 onderging het Keurregiment nogmaals een wijziging. De voltigeurs werden in andere legerafdelingen opgenomen en vanaf deze reorganisatie wordt de nieuwe officiële benaming : Regiment van de Grenadiers. De standplaats blijft behouden te Brussel.

4. - GRENADIERS TE LAKEN.

Van bij de aankomst van het regiment in de hoofdstad (1840), werd het regiment belast met het betrekken van de Wacht aan beide koninklijke paleizen.

Deze opdracht zou een voorrecht van de Grenadiers blijven tot op de vooravond van de Eerste Wereldoorlog.

Het escadron Gidsen, dat tot dan toe de dienst uitmaakte op het Koninklijk Hoofdkwartier als "Koninklijke Wacht" wordt opgenomen in een groter geheel, namelijk het Regiment Gidsen dat reeds op 24 januari 1833 gevormd werd en deel uitmaakte van de Divisie "Zware Ruitersrij".

Wat nu de Grenadiers betreft, vereiste de nieuwe bewakingsopdracht de oprichting van een detachement, dat "Laken-detachement" genoemd werd en waarvan de getalsterkte varieerde doorheen de tijd.

Ook de opdracht zelf onderging diverse wijzigingen :

- Onder Leopold I :
Wacht te Brussel en te Laken in exclusiviteit.
- Onder Leopold II en Albert I (tot 1912) :
Wacht te Laken in exclusiviteit, te Brussel in samenwerking met de andere eenheden van het garnizoen.
- in de loop van 1912 :
enkel de wacht te Brussel, in exclusiviteit.

Het effectief te Laken lag nooit lager dan twee compagnies. In principe werden deze compagnies om de zes maanden afgelost.

De manschappen die deel uitmaakten van het Laken - Detachement werden geselecteerd. Militairen met een slecht gedrag of met een strafrechterlijke veroordeling konden er geen deel van uitmaken. De manschappen mochten ook de stad niet ingaan zonder een geschreven toelating van de detachements commandant.

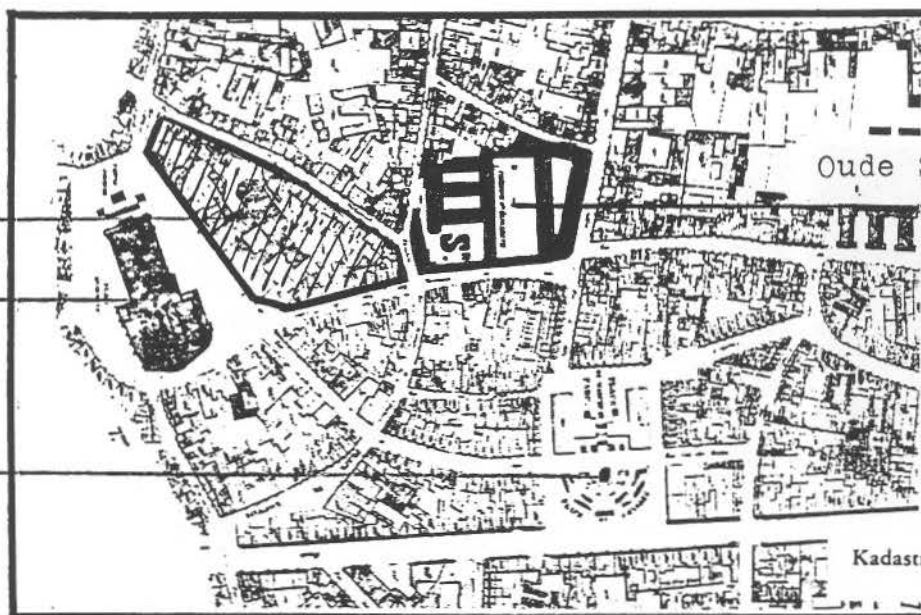
We trekken reeds een eerste besluit. Ook de Grenadiers hebben kennis gemaakt met het mysterieuze gebouw waarvan we de oorsprong tot hiertoe niet achterhaald hebben, en wel van 1840 tot 1853. Daarna werd het Detachement Laken ondergebracht in de tweede site (Kazerne MEYERS).

Deze kazerne was allesbehalve een paleis. In 1890 bestonden er nog geen waszalen of stortbaden. Men vond het bijvoorbeeld nuttiger het aantal cachotcellen van zes op vijftien te brengen. Zet deze opmerking ons niet aan even na te denken over het feit hoe het met de discipline gesteld was in die tijd ?

L. CANDAU

Fig I

Situering van de oude Sint-Elisabethkazerne
t.o.v. de Sint-Michielskathedraal, de Nationale
Bank en de Congresszuil



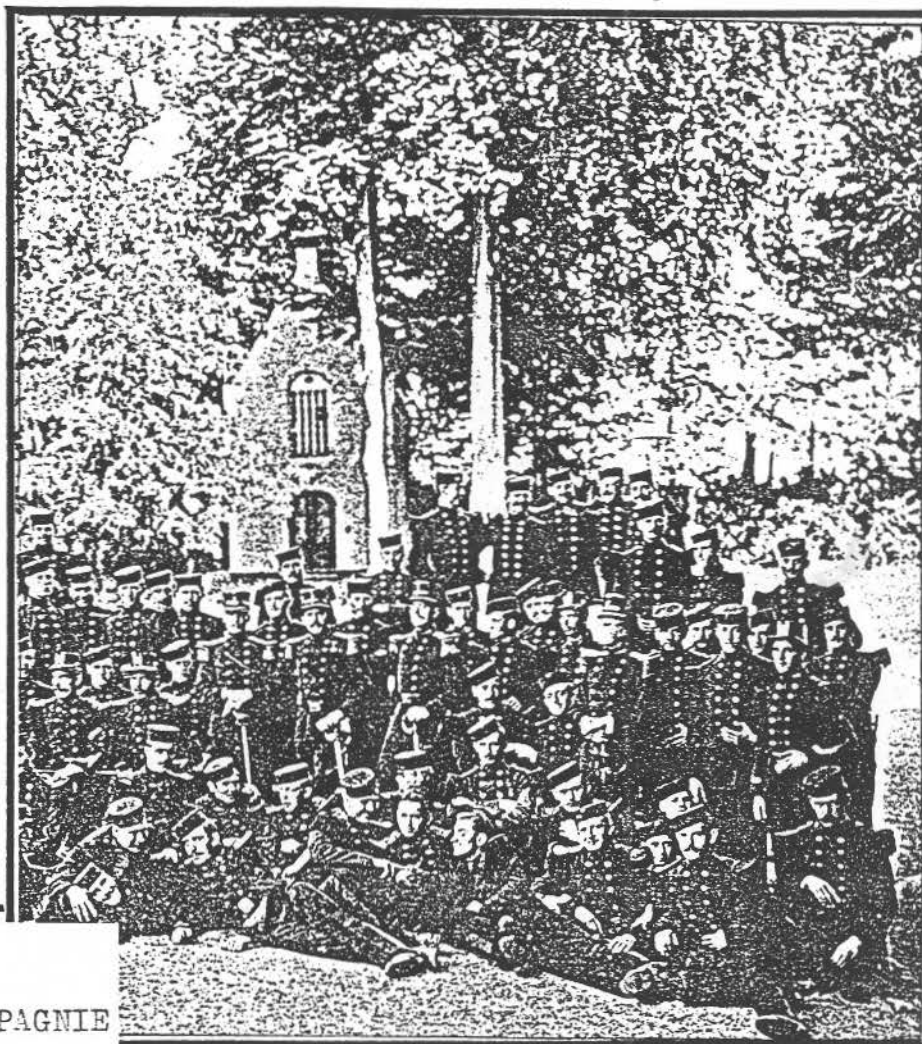
Oude Sint-Elisabethkazerne

Kadastraal plan van Popp (1866). Detail.

St-Michielskathedraal

Congresszuil

Nationale Bank



GRENADIERS VOOR HET
SINT-ANNAKAPPELLETJE
II BATALJON - Ie COMPAGNIE
1905

DE KONINGINNELAAN, EEN AANLEG MET HINDERNISSEN. (vervolg)

DE TUNNEL

Uit de petitie gericht tot Koning Leopold II (toegelicht in LACA Tijdingen jaargang 2 nr 4 van juni 1991, met vervolg in jaargang 3 nr 2 van december 1991) leerden wij dat de Koninginnelaan, ooit voorbestemd een statige laan te worden, in 1883 in een erbarmelijke staat verkeerde. Daar kwam nog bij dat de verhoogde spoorwegbedding elk verkeer stremde.

Begin deze eeuw zal die grote verkeersader wel een riant aanblik geboden hebben, trouwens weergegeven op prentkaarten van weleer; deels was hij geflankeerd door erg mooie huizen waarvan sommige nu nog kunnen bewonderd worden.

Een belangrijk feit zou de laan grondig veranderen : het besluit om de Wereldtentoonstelling van 1935 op de Heizelvlakte onder te brengen.

Er moest persé een toegangsweg naar die tentoonstelling komen en die weg zou de Koninginnelaan zijn. Het struikelblok was het dwarsen van de spoorweglijn Brussel-Gent. Tussenkomen van de Staat, van de Stad Brussel en van de N.M.B.S. waren nodig om een akkoord te bereiken, te weten : ophoging van de spoorweglijnen met 0,60 m. en doorgang, langs een tunnel, met een vrije hoogte van 4,50 m.

Drie openbare instanties moesten dus instaan voor het welslagen van de taak :

- de N.M.B.S., die op 19 juli 1933 een aanbesteding uitgaf voor de ruwbouw : brug/spoor, brug/weg, schoorwerken, kanalisaties, enz...;
- het Ministerie van Openbare Werken, dat op 6 juli 1934 de aanbestedingen toewees voor de wegeniswerken;
- de Stad Brussel die vooral moest zorgen voor een inbreng van 50 % van alle kosten.

Op 24 april 1935 werd de doorgang geopend.

Graag belichten wij hier enkele wetenswaardigheden in verband met deze tunnel :

1. De rouwstoet van de betreurde Koningin Astrid moest door deze tunnel. Omdat de lijkwagen hoger was dan de beschikbare 4,35 m droeg hij geen kruis. Aldus kwam ook een einde aan de betwisting tussen voor- en tegenstanders van het kruis (de tegenstanders beriepen zich op het feit dat Koningin Astrid zich slechts in 1930 tot het katholicisme bekeerde).
2. Voor deze begrafenis van Koningin Astrid, hadden enorm veel mensen een plaatsje gehuurd op de balkons van de huizen aan de Koninginnelaan en telden zij daarvoor individuele prijzen neer van 10 F tot 50 F (d.i. +/- 3.000 F tot 15.000 F actuele waarde).

3. Na de tweede wereldoorlog vonden grootscheepse herstructuratiewerken plaats ter hoogte van de tunnel, en dit ter verbetering van het steeds drukker wordend verkeer, respectievelijk in 1951 en in 1968.

Op een der illustraties bij dit artikel gevoegd zult U merken dat de tramsporen vóór 1968 langs weerszijden van de tunnel liepen.

De hieronder vermelde tramlijnen volgden de verkeersader langsheen de Koninginnelaan.

Nr 8 - Emile Bockstaellaan - Longchamp
(thans W. Churchilllaan)

11 - Jette - Globe

46 - Emile Bockstaelplein - Veeweyde

49 - Emile Bockstaelplein - Bos

81 - Emile Bockstaelplein - Tervuursepoort.

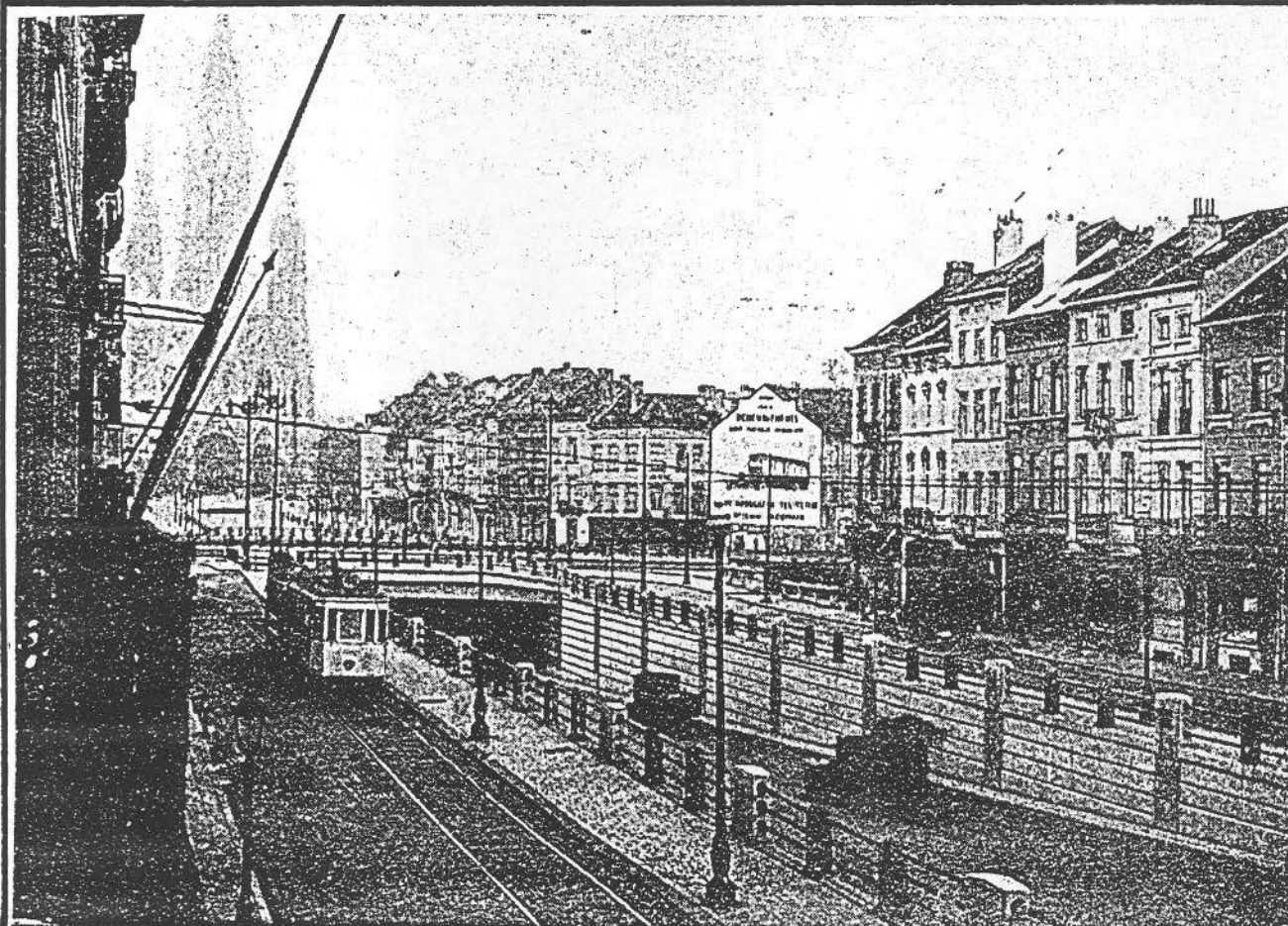
Thans liggen de dubbele tramsporen zij aan zij gegroepeerd aan één kant van de laan. Slechts twee lijnen zijn nu nog in gebruik : namelijk de lijn 94 (vervanging van de vorige lijn 11) en de lijn 81.

D. VAN KRIEKINGE

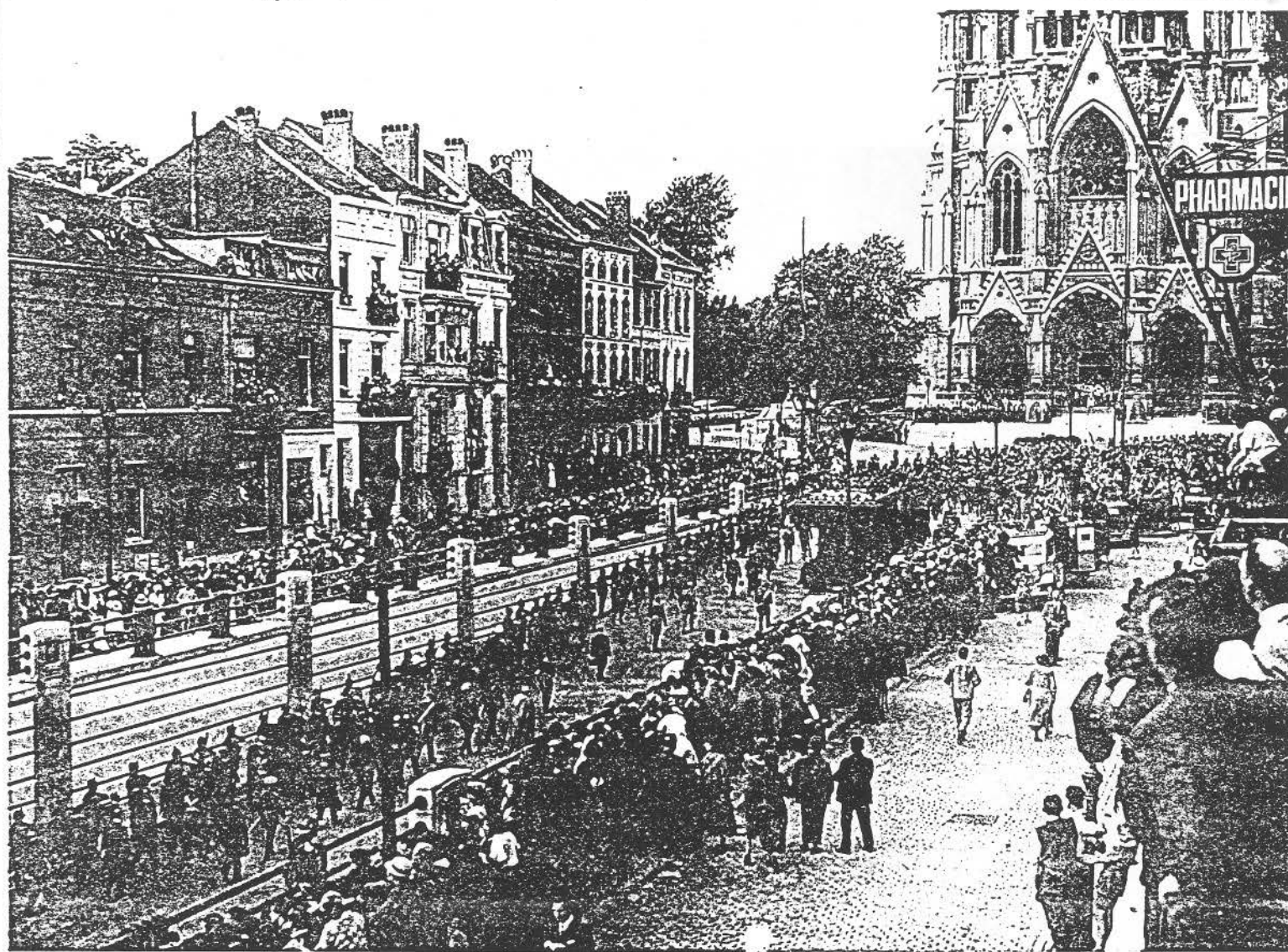




Totaalaanblik in de richting van de kerk van Laken



Tunnelingang in de richting van de kerk van Laken



3 September 1935
Aankomst van de begrafenisstoet van Koningin Astrid
vóór O.L.V. van Laeken

HERINNERINGEN VAN NEN AAVE LOOKENEIR.

De heer Emile LEEMANS, op gezegende leeftijd nog altijd zeer actief binnen de kernploeg van de Geschied- en Heemkundige Kring LACA, heeft een tweede reeks herinneringen geboekstaafd. Wij zijn hem hiervoor zeer dankbaar en aarzelen dan ook niet zijn merkwaardige pennevruchten in ons driemaandelijks tijdschrift op te nemen.

Om deze tekst eigenlijk nog beter te kunnen smaken moet men hem zelf aan het woord horen. Zijn sappig "Lôokes dialect", gedebiteerd met een tikkeltje afstandelijkheid en een vleugje sarcasme, een snuifje nostalgie ook, geven aan dit heemkundig gerecht een plaatselijk aroma !

De redactie

Verandering es na en nieuwe mode geworde

VERANDERING IS NU EEN NIEUWE MODE GEWORDEN

Het vijt, altijt zo geweest, mo na goet alles

HET IS ALTIJD ZO GEWEEST, MAAR NU GAAT ALLES

rapper. Een tijt van ondervinding es passies

VLUGGER. 'T IS NET OF DE TIJD, TOEN MEN ONDERVINDING HOOG AANSLOEG,

luupe gegoen. As ge da durft zegge biseons

VOORGOED VERDWENEN IS. WANNEER JE DAT DURFT TE ZEGGEN BEKIJKEN

a gelek me simpels van geest.

ZE JE ALS EEN "SIMPELE VAN GEEST".

Het es nu lank gelege zag ik on de gare

NIET ZO LANG GELEDEN ZAG IK AAN HET NOORD

de merol 3 grante letters : C.C.N. Awel da

STATION DRIE GROTE LETTERS STAAN : C. C. N. DAT STAAT

wilt zegge : Communicatie Center Noord. Al boete te

VOOR : COMMUNICATIE CENTRUM NOORD. BIJ DE

goon zeen ik olo en affiche of plakkaat was

UITGANG ZIE IK EEN AANPLAKBILJET

dat er op geschreive stont : Offreer en intresam

WAAROP GESCHREVEN STOND : BIEDT EEN INTERESSANT

- cado - een toeristisch abonnement. Ik hem in
GESCHENK AAN : EEN TOERISTISCH ABONNEMENT. IK DACHT BIJ
- mijn eigen gedicht : das brussels op sein Beuleman
MEZELF DAT IS BRUSSELS OP ZIJN BEULEMANS.
ge kunt zien hoej goen mei: de arrivée
EN ZO KAN JE BIJ WIJZE VAN SPREKEN DOORGAAN : AANKOMST
van de 4^e étape van den Tour de France.
VAN DE 4^e RIT VAN DE RONDE VAN FRANKRIJK
as ik boeit de stoeze kwam zag ik
BIJ HET VERLATEN VAN HET NOORDSTATION ZAG IK
een mijn uge, in verbeelding wa dat er
VOOR MIJN OGEN, IN VERBEELDING, HOE HET DAAR
doo ruiger was. Get na (in Brussels: getch na) de
VROEGER WAS. NEEM NU BIJ VOORBEELD : "DE
Kassa of Chassie d'Anvers die ve dan te zegge.
KASSEI" OF CHAUSSEE D'ANVERS MEN KON DAT VERGELIJKEN MET
de Marolle of d'ingstraat van Leke was.
DE MAROLLEN OF DE HOOGSTRAAT MAAR DAN IN EEN LAKENSE VERSIE.
Omdat de blijft er mo den helft van anver.
WELNU, DAAR BLIJFT MAAR DE HELFT VAN OVER.
Zemine het giel hetter plat geleit. Het is
ZE HEBBEN DE WIJK PLATGELEGD. DAT WIL
- te zegge : de strate, de Sint-Rochuskerk en
ZEGGEN : DE STRATEN, DE SINT-ROCHUSKERK, HET VOORPLEIN
de parois en het stoeke van d'Allee. Verte.
EN HET KLEIN STATIONNETJE VAN DE GROENDREEF.
La moktege en gatal van 800 hoeire.
DAT MAAKT EEN GETAL VAN 800 HUIZEN.

Het stationnetje was van 1835 en was in hout

HET STATIONNETJE WAS VAN 1835 EN

gemaakt en was nogthans het 1^e stationnetje

WAS VAN HOUT GEMAAKT. HET WAS NOCHTANS HET EERSTE STATION

van Europa. (behalve Engeland).

VAN EUROPA

(ENGELAND UITGEZONDERD).

Den trein was een echte revolutie en de

DE TREIN WERD BESCHOUWD ALS EEN REVOLUTIE

reikere mensen en oetervindsel van den duivel.

EN BEPAALDE MENSEN DACHTEN DAT HET EEN DUIVELSE UITVINDING WAS.

Men kon niet geloven dat je met den damp van

MEN KON NIET GELOVEN DAT JE MET DE STOOM VAN

kookend water zoveel kracht kon opwekken

KOKEND WATER ZOVEEL KRACHT KON OPWEKKEN

de en zijne reis alleen doen voer lange zonder

OM EEN IJZEREN KAR ALLEEN TE DOEN VOORTRIJDEN ZONDER

pijn. In 1955 konne ze de stoomse plaats

PAARDEN. IN 1955 WERD HET STATIONNETJE

geleit de er een heliport van te maken en die

AFGEBROKEN EN EEN HELIHAVEN KWAM ER IN DE PLAATS MAAR DIE

niet lang bestaan. Het huisje van den

HEEFT NIET LANG BLIJVEN BESTAAN. HET HUISJE VAN

barrièr-wachter, op de chassis 291, konne ze

DE BAANWACHTER, OP Nr 291, BLEEF

leste stoom en in het blauw geschildert. Konne men

GESPAARD EN WERD IN HET BLAUW GESCHILDERD.

MEN

geleit dat het geklasseit was.

VERTELDE MIJ DAT HET GEKLASSEERD WERD;

Van de Kassei en omgeving is er nogal veel te vertellen

VAN "DE KASSEI" EN OMGEVING IS ER NOGAL VEEL

Bei voorbeeld het huis FRANCHOMME die alleenlijk

TE VERTELLEN. BIJVOORBEELD : HET FRANCHOMME-HUIS WAAR

alle sante stoffe verkogte en die bekend was

MEN ALLERHANDE SOORTEN STOFFEN VERKOCHT. HET WAS

in giel Brussel.

BEKEND IN GANS BRUSSEL.

Her woore ook fanceuse dans soke gelek

ER WAREN OOK BERDEME DANSZALEN ZOALS

- den Palais Baudouin die en orkest hat en den

HET PALAIS BAUDOUIN

MET EEN ORKEST EN DE

Pavillon Bleu wo dat er ne grante orkestrion was

PAVILLON BLEU

WAAR EEN ORKESTRION STOND.

Den Odeon was versindelek den leste cinema

DE ODEON WAS WAARSCHIJNLIJK DE EERSTE BIOSCOOP

in Loche (op de chosse) en loeters es er nen andere

IN LAKEN (OP DE KASSEI) EN LATER KWAM ER EEN

gekome en as ik ma goet herinner was de l'Anvers

ANDERE BIJ - ALS IK MIJ GOED HERINNER WAS DAT L'ANVERS.

Oave leekeneirs moete zich zekeren vast

OUDE LAKENAARS MOETEN ZICH ZEKER HERINNEREN

Rappeere de oie braderie van de chosse

DAT DE BRADERIJ VAN DE STEENWEG

de groutste van Loche was. De Kassei es ne

DE GROOTSTE VAN LAKEN WAS. DE KASSEI IS

te zegge twi kiere duu lang dan de rue

BIJNA TWEE KEER ZO LANG ALS DE MARIA-CHRISTINA STRAAT.

Marië Christin. Het was de plesante feest van

HET WAS HET VROLIJKSTE FEEST VAN

- het jaar en de kindere zeiken en vast. Op

HET JAAR. ZEKER EN VAST VOOR DE KINDEREN.

OF

- de parvis stont er e pierre meuleke, e balanseiske

DE "PARVIS" (VOORPLEIN) STOND ER EEN KLEINE PAARDEMOLEN, EEN
SCHOMMEL EN EEN

- e karabikesmeuleke en nog van alles anders.

KOEKJESKRAAM EN NOG VEEL MEER.

Al de musiksesietaete van de omgeving woore

ALLE MUZIEKVERENIGINGEN VAN DE OMGEVING WAREN AANWEZIG EN

- doo uut en mee en goey half-uur woore er veel-

NA EEN HALF UUR HOORDE MEN VEEL

- valse nooten. Veel mensen begandoge te singen

VALSE NOTEN. VELE MENSEN BEGONNEN TE ZINGEN

- en te danse. Hie en ooo was er nen acordeonist of

EN TE DANSEN. HIER EN DAAR VERKOCHT EEN AKKORDEONIST OF EEN

- nen straatzanger die den liekes verkogtege

STRAATZANGER ZIJN LIEDJES.

- De minse woore gelukkig.

DE MENSEN WAREN GELUKKIG.

Ven den oolog van 14/18 was er het kassulikes fabriek

VOOR 14/18 BESTOND ER OOK DE

- die den eigendom was van ne Zeiker menhier

POTTEN- EN PANNENFABRIEK DIE EIGENDOM WAS VAN

- GLIBERT die no ne

EEN ZEKERE HEER GLIBERT DIE NA EEN

- zeikere tiijt in failliet es gegaan. De straat-

ZEKERE TIJD FAILLIET GEGAAN IS. DE STRAAT

- woo da da kassulikes fabriek stont es na de

WAAR DE POTTENFABRIEK STOND IS NU DE

rue Glibert.

GLIBERTSTRAAT.

Van de Allée-Verte blijft er moe stuk van over.

VAN DE GROENDREEF BLIJFT ER MAAR EEN DEEL

Zegge dat in het verleden de Zinder-sous was

OVER. EN ZEGGEN DAT HET VROEGER DE ONTMOETINGSPLAATS WAS

van het chic volk van Brussel. Van af de avenue Louise

VAN HET RIJKE BRUSSELSE VOLK. MAAR MET HET ONTSTAAN VAN

en het Kameren Bos is bestaan wert de Allée-Verte.

HET TER KAMEREN-BOS EN DE LOUIZALAAN, WERD DE GROENDREEF

verloot en verkrot.

VERLATEN EN ZE VERKROTTE LANGZAAM.

Al die misère, het was en echte misère, es

AL DIE ELLENDE, WANT HET WAS ECHTE ELLENDE, IS

in 1962 begonne en de bewoners hemme begreipe

IN 1962 BEGONNEN EN DE BEWONERS HEBBEN VLUG DOORGEHAD

da al de getreiter van afbraak politiekeraa

DAT AL DAT GETREITER VAN KAALSLAG "POLITIEKERIJ" EN

en froecheloleraa van speculatoers en pro-

GEKONKEL VAN SPECULANTEN EN

-moteurs was. De reide was nen tweede

BOUWPROMOTOREN WAS. DE REDEN WAS EEN TWEEDE

Manhattan te mocken in Brussel. Manhattan es

MANHATTAN TE BOUWEN IN BRUSSEL. DE MANHATTAN-WIJK IN

langs de kante van New-York het center van de Zokennaren

NEW-YORK IS DE WIJK VAN DE ZAKENLUI.

Ronde de joore 1970 hemme de toch e stuk af 6

DMSTREEKS 1970 HEEFT MEN ER TOCH EEN ZESTAL WOLKENKRABBERS

Woning gebouwd met kleine appartementen recht over

GEBOUWD EN KLEINE APPARTEMENTJES RECHTOVER

de nuwe kazerne van de pompwiel en ook een stuk of 6

DE NIEUWE KAZERNE VAN DE BRANDWEER EN OOK EEN ZESTAL

Woning van een tiental etages op de chassie

FLATGEBOUWEN MET EEN TIENTAL VERDIEPINGEN OP DE STEENWEG

recht over het nuw Commissariaat.

RECHTOVER HET NIEUWE COMMISSARIAAT.

De bewoner van de chassie die me

EEN BEWONER VAN DE STEENWEG DIE WE

ni menige vergeet es den burgemeester van de

NIET MOGEN VERGETEN, IS BURGEMEESTER VAN DE MEULEBROECK

Mentelbroeck (181 chassie d'Anvers) die in

181, STEENWEG OP ANTWERPEN, DIE

Lecke geboore was in 1876. In 1939 was hem

GEBOREN WERD IN LAKEN IN 1876. IN 1939 WAS HIJ

Burgemeester van Brussel en de populairste ook die,

BURGEMEESTER VAN BRUSSEL EN OOK DE POPULAIRESTE DIE,

as hem het kon, en iedereen plezier probeerte te doen.

WANNEER HIJ HET KON, IEDEREEN PLEZIER POOGDE TE DOEN

Ge mocht hem aanspreken in het Brussels, hij antwoordde

JE MOCHT HEM AANSPREKEN IN HET BRUSSELS, HIJ ANTWOORDDE

a op de zelfde manier. De stoepers hadden ook

OP DEZELFDE MANIER. DE OPSCHEPPERS HADDEN

ni geire. Ça faisait populaire.

DAT NIET ZO GRAAG. "CA FAISAIT POPULAIRE".

In Brussel as er ne burgemeester

ALS EEN BURGEMEESTER VAN BRUSSEL STERFT

stierft eit hem recht op en specioole begraaf-

HEEFT HIJ RECHT OP EEN SPECIALE BEGRAFENIS.

= fenis . Van de Meulebroeck was nemi burgemeester

VAN DE MEULEBROECK WAS GEEN

as hen gestorven es. (1950).

BURGEMEESTER MEER WANNEER HIJ STIERF IN 1958.

Het College ei de hem en oetron =

HET COLLEGE HEEFT VOOR HEM EEN UITZONDERING

= clering gedoon en demme hem toek

GEMAAKT, MEN HEEFT HEM TOCH

Begrave as burgemeester in functie.

BEGRAVEN ALS BURGEMEESTER IN FUNCTIE.

De kotier es gelegans no de

DEZE WIJK IS HELEMAAL NAAR DE

vanbjes geyson en get do gart te sand =

VAANTJES GEGAAN. JE KUNT DAAR WEL ROND-

= randeie ge zult moeyeleik ie en doe

ZWERNEN (MAAR) JE ZAL MOEILIJK HIER EN DAAR

nog iet erkene.

NOG IETS HERKENNEN.

DE KASSAA - ES DUUT

DE "KASSEI" (CHAUSSEE) IS DOOD.

DONDERWOLKEN BOVEN DE DONDERBERG

Het O.C.M.W. van de Stad Brussel heeft een aanvraag van Stedebouwkundig attest ingediend voor de bouw van 200 à 300 huurwoningen, kantoren, winkelruimtes en verkeerswegen, op een terrein van 3,6 hectare, vlakbij het Koninklijk Paleis, het kasteel van Stuyvenberg en de vroegere Kadettenschool te Laken. Het (voorlopig?) groene gebied wordt omsloten door de Sint Albaanbergstraat, de Tuinbouwersstraat en de Medoristraat, en werd vroeger de Donderberg genoemd.

Dit terrein maakte deel uit van de "Koninklijke Schenking" van Leopold II in 1903 aan de staat - samen met o.a. het Stuyvenbergkasteel, het Kapucijnenbos van Tervuren, de Tervurenlaan en de Koninklijke bezittingen in Oostende, Nieuwpoort en Ciergnon. Hij verbond daaraan een aantal voorwaarden, o.a. dat deze niet bebouwd mochten worden. Of, zoals Leopold II het in een begeleidende brief aan de minister van openbare werken uitdrukte: 'Surtout près des grandes villes, il est fort utile, pour ne pas dire indispensable, de créer ou de conserver des espaces libres avec des décorations naturelles,.... Il en est particulièrement ainsi, lorsque ces espaces sont, comme c'est le cas ici, ornés de plantations déjà grandes...'

In 1969 werd het terrein aan het O.C.M.W. afgestaan om een "Kinderdorp" te bouwen, projekt dat nooit uitgevoerd werd.

Blijkbaar verloor het O.C.M.W. zijn bezittingen wat uit het oog was: ondertussen is het hele gebied een afwisseling van wild grasland, oude bomenrijen, struikgewas en een eeuwenoude boomgaard waar een groot aantal vogelsoorten huizen... een klein paradijsje dat men in deze stedelijke omgeving niet zou vermoeden.

Op een spontane vergadering van verontwaardigde wijkbewoners begin mei '93 werd een wijkcomité opgestart.

Op haar eerste vergadering waren meer dan 80 personen aanwezig; bijna alle bewoners tekenden een petitie en meer dan 200 personen zullen vertegenwoordigd zijn op een vergadering van de overlegcommissie, die in deze zijn advies moet uitbrengen aan het college van burgemeester en schepenen van de stad Brussel.

Welke zijn nu de bezwaren van de 983 buurtbewoners ?

Ecologisch

"Zonder veel waarde kan de aanwezige flora zich niet tegen zijn urbanisatie verzetten" stelt het O.C.M.W.-dossier lakoniek, zonder verder enige aandacht aan de bestaande situatie te schenken.

Een voorlopig onderzoek door V.Z.W. Natuurreservaten (op vraag van buurtbewoners) komt alvast tot andere besluiten. Daar heet het "dat de site een zeer grote waarde op zoölogisch vlak heeft (vogels)" en "een zeer grote landschappelijke waarde".

Sociale integratie

De buurtbewoners namen tevens met enige verbazing kennis van het feit dat zij oud zijn, dat de kleine gezinnen overheersen, en dat zij tot de 'classe populaire' behoren.

Integendeel, aangetrokken door de relatieve rust van de wijk is er een merkwaardige verjonging op gang gekomen, en is er een grote en natuurlijke heterogeniteit van leeftijd, gezinsgrootte, inkomensgroepen en nationaliteiten ontstaan.

Zijn 16 % van de buurtbewoners bejaard, dan zijn 22 % onder de 18 jaar en 63 % jonger dan 45. Deze situatie garandeert de stabiliteit van de wijk en de integratie van nieuwe bewoners.

De inwoners vrezen dat een verdubbeling van de wijk deze heropleving en de aantrekkelijkheid van de bestaande buurt als woonomgeving ongedaan zal maken.

Stedebouwkundig

De toename van het verkeer langs de bestaande smalle straten met vele honderden bewegingen per dag, veroorzaakt geluidshinder en verkeersgevaar in een buurt waar niet alleen vele kinderen wonen, maar waar zich ook grote scholen bevinden.

De aanwezigheid van 15 % winkelruimtes en evenveel kantoren in de plannen is een wel erg opvallende breuk met de sinds tientallen jaren constante ontmoedigingspolitiek van winkelruimtes in de wijk.

Het ingediende dossier is onduidelijk: er wordt van 200 tot 400 woningen gesproken, er wordt geen keuze gemaakt tussen een op zichzelf staand geheel, of een integratie in de bestaande wijk, er wordt van solvabele bewoners gewag gemaakt, maar tegelijk wordt een verdeling tussen bejaarden, mindervaliden en grote gezinnen gesuggereerd. Er kan dan ook gevreesd worden dat dit gewoon alle kanten uit kan.

Geplande huizenrijen zouden op een paar meter van de bestaande huizen ingeplant worden, de geplande wegen zijn in totaal allen 14 meter breed, het overblijvend groen kan in een paar vierkante meter uitgedrukt worden.

In de buurt verkrotten sinds jaren verschillende huizen die eigendom zijn van het O.C.M.W.: is renovatie hier dan niet aangewezen ?

Financieel - politiek

Onwillekeurig rijzen vragen bij de prioriteiten die het O.C.M.W. van Brussel zich stelt. Maakt deze immobiliënpromotie er deel van uit ? Hoe denkt men de financiering rond te krijgen ?

Bij voorzichtige financiële projekties die uitgaan van de gesuggereerde oppervlaktes en lage bouwprijzen, komt het wijkcomité tot zeer hoge vereiste huurprijzen om "break even" te werken. Kan dit soort nieuwbouw huurproject zonder toelagen zich richten op bejaarden, gehandicapten, grote gezinnen, zoals gesteld wordt ?

Verschillende honderden miljoenen zullen vereist zijn voor aanleg van wegen en nutsvoorzieningen. Dit komt ten laste van de stad Brussel.

Elementen in de plannen als de grote ondergrondse parkeergarages, de aanwezigheid van kantoren en handelsruimtes, doen vragen rijzen over de werkelijke achterliggende bedoelingen van dit projekt.

Juridisch

Het dossier is betwistbaar op verschillende gronden. Zo kan de vraag gesteld worden of een stedebouwkundig attest volstaat voor een dergelijk groot projekt. Er is geen antwoord op de vraag hoe het O.C.M.W. denkt zich te kunnen onttrekken aan de voorwaarde van niet bebouwing van de domeinen van de koninklijke schenking, die bij wet bekrachtigd werd.

Jos Brumagne

AANVULLINGEN.

=====

BEELHOUWERK EN VERSIERINGSKUNST IN LAKEN.

Ernest SALU.

In ons vorig nummer meldden wij dat sporen van Ernest SALU gevonden werden in Arnhem en Tilburg.

Ons actief lid Mevrouw Hildegarde VERSTRAETE kon hierover meer ontdekken. Zij bekwam het boek "Moscowa, geschiedenis van de gemeentelijke begraafplaats in Arnhem" door A.J. VAN DISSEL (uitgeverij Matrijs, Utrecht, 1992).

Hierin wordt vermeld dat Ernest SALU I, de stichter van de gelijknamige firma, grafmonumenten versierde op katholieke begraafplaatsen (of Rooms-katholieke delen van begraafplaatsen) in Arnhem en omgeving. Het vermoeden van Mevrouw VERSTRAETE dat katholieken in overwegend protestants gebied liever hun opdracht gaven aan een katholieke beeldhouwer, vertrouwd met de katholieke symbolentaal, werd dus bevestigd.

Zo ligt er op het Rooms-katholieke deel van de Moscowa-begraafplaats in Arnhem het graf van de familie GEUBELS, besteld in 1886 en dat de signatuur van het atelier SALU draagt (signaturen op graven zijn uitzonderlijk in Nederland).

In het dorpje Elden in de buurt van Arnhem versierde SALU het graf van de katholieke familie VOS de WAAL.

Tenslotte wordt in het boek gewag gemaakt van bestellingen die SALU in Tilburg bekwam : de grafkapel van de familie MUTSAERS en de graven van de families POLLET en BRANDS op de begraafplaats aan de Bredaseweg.

J. DILLEN



ONZE RUBRIEK : "HERKENT U ZE NOG ?".

Navolgend publiceren wij heden een groepsfoto gekiekt omstreeks 1920 in de "Ecole Moyenne de l'Etat", Maria Christinastraat 83 in Laken.

Hierop werden twee personen herkend :

- op de tweede rij, van rechts naar links; tweede kind : François BOUCHER. Zijn ouders hebben een koffiebranderij en winkel gehouden in de Maria Christinastraat, nummer 127.
- op de laatste rij, van rechts naar links, tweede kind : André VAN KRIEKINGE, oom van Daniel, actief lid van onze vereniging.

Worden nog andere kinderen door onze lezers herkend ?



Verzameling D VAN KRIEKINGEN

Noot :

Over bovenvermelde middelbare school werd een interessant boek gepubliceerd : "83 rue Marie Christine" door Philippe ARNOULD GENAERD, uitgegeven bij Louis MUSIN in 1979 (ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van de school).

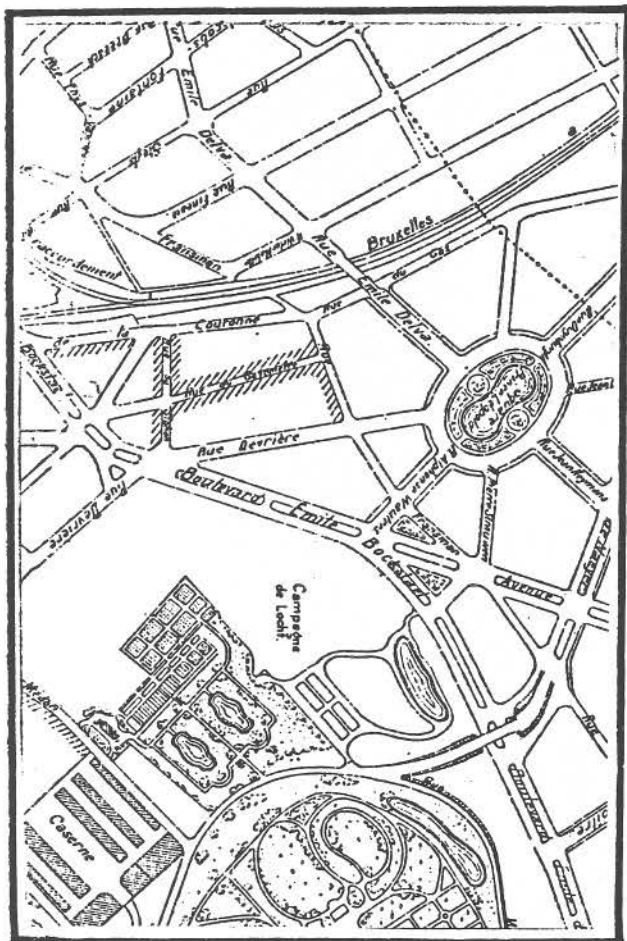
D I T J E S & D A T J E S .

RUUZE OUVER NE VAIVER IN LOOKE.

Een lezer reageerde op ons artikel verschenen in vorig nummer. Hij bevestigt het bestaan van een vijver aan het Prins Leopold-plantsoen. Hij schrijft dat deze plas in de volksmond een naam had : "Susse Plas" (de officiële naam vond men te lang). Omstreeks 1910 werd er zelfs op gevist. Hij onderstreept terecht dat de Molenbeek uit Zellik komt, vooraleer door het park van het Heilig-Hart-Instituut te lopen.

* * *

Een iconografische fout ontsierde het artikel in ons vorig nummer, over de vijver in het Prins Leopoldplantsoen. Illustratie 3 moest een gedeeltelijke weergave zijn van de kaart van ingenieur M.P. GILLET. In de plaats daarvan kwam de reproductie van de briefkaart die ook in de illustraties 5 en 6 weergegeven wordt. Ziehier dan de correcte illustratie :



Kaart van 1905
M. P. GILLET
(verzameling
E. CHRISTIAENS)

Vervangt illustratie 3
pagina 29 van
LACA Tijdingen
Jaargang 4 - Nummer 3
- maart 1993

M

LAKENSE ZUSTERS BEGRAVEN IN STROMBEEK.

Op een van zijn staptochten ontdekte ondergetekende onverwachte sporen van Lakense Zusters Ursulinen. Op een van de muren van de begraafplaats van Strombeek zag hij twee platen met de vermelding

SEPULTURA
RELIGIOSARUM URSULINARUM
E DOME LAKENSI
(Begraafplaats van religieuzen (zusters) Ursulinen van het
Lakense huis)

Waarom werden deze eerwaarde zusters van het Ursulinen-instituut niet in de gemeente van hun klooster begraven met name Laken, maar wel in Strombeek ?

Zochten zij een rustige laatste ligplaats in een vredig dorpje ? Indien zij inderdaad de rust opzochten zullen zij inmiddels wel een grote ontgoocheling opgelopen hebben want op een paar tientallen meters van hun laatste rustplaats raast het hedendaagse verkeer voorbij. De snelheidsduivels jagen immers ten Noorden van de begraafplaats over de Brusselse Ring en ten Westen over de autoweg Brussel - Boom - Antwerpen.

Hopelijk doen de eerwaarde zusters niet zoals de uitbater en de klanten van nabijgelegen "Lusthof Les Glycines" (op het einde van de de Villegas de Clercampstraat), waar de Lakenaars vroeger onder de bomen, de "platte kaas" en de kriek kwamen proeven. Die hebben gecapituleerd voor het verkeer en lieten alles achter : het "lusthof" valt in puin. De eerwaarde zusters hebben het uiteraad niet zo gemakkelijk om alles in Strombeek achter te laten en weg te vluchten ...

Maar alle gekheid op een stokje, na enig speurwerk kon de waarheid achterhaald worden. Volgens moeder-overste van de Ursulinen in Tildonk (momenteel moederhuis van de Ursulinen) (x) werd door de gemeenschap "een stuk grond gekocht als begraafplaats in Strombeek, omdat op dat ogenblik, in Laken, de prijzen zeer hoog waren zodat alleen gegoede mensen zich daar konden laten begraven". (xx)

Volgens Victor SOENS, ereburgemeester van Strombeek, werden er al Lakense Zusters in zijn gemeente begraven toen de begraafplaats zich nog rond de kerk bevond (het "kerkhof").

Waarschijnlijk werd de beslissing om goedkope grond te verwerven in Strombeek genomen in de tijd dat het gemeentebestuur van Laken liberaal gezind was, en van wie dus de katholieke zusters niet te veel financiële tegemoetkoming mochten verwachten.

J.D.

(x) Zoals geweten zijn helaas geen zusters Ursulinen meer in Laken aanwezig.

(xx) Naast de zusters van Laken en van het St- Jozefinstituut van Strombeek liggen er ook religieuzen van "l'Adoration Perpétuelle" van "Watermael-Bruxelles" (sic) begraven.

T O P O N Y M I S C H E B I J D R A G E .

ER ZIT MUZIEK IN LAKENSE STRAATNAMEN. (vervolg) (x)

MEDORI.

De MEDORISTRAAT loopt van het Prins Karelplantsoen naar de Witte-Acaciaaan.

Aan deze straat werd de naam gegeven van Joséphine, Angélique, Cathérine WILMOT, echtgenote van François, Félicien MEDORI en van Antoine, Louis NAVIR; (artiestennaam MEDORI).

Zij werd geboren in Slessin (of Seclin) in Noord-Frankrijk op 12 september 1823. Zij studeerde aan het conservatorium van Napels en debuteerde met een toneelgroep die Italiaanse opera bracht.

Zij huwde in Rome met een rijke handelaar van Italiaanse oorsprong : François, Félicien MEDORI. Onder zijn naam trad zij op bij de belangrijkste Europese hofhoudingen en inzonderheid aan de hoven van Wenen, St-Petersburg en Madrid.

In 1852 zong zij in Brussel. Zij bracht met name Italiaanse Opera in het Alhambra-theater. Tijdens het seizoen 1859-1860 speelde zij meerdere malen in hetzelfde theater. Zij werd toen door het Brusselse publiek op de handen gedragen.

Na het overlijden van haar echtgenoot op 25 november 1862, zette zij een punt achter haar carrière.

Zij huwde op 30 december 1865 met de toen bekende Brusselse kleermaker Antoine, Louis NAVIR (Brussel 23 december 1832 - Laken 17 december 1887).

Op het einde van 1906 verbleef zij bij een neef, Modeste NAVIR, in de Maria-Christinastraat, en kwam daar jammerlijk bij een brand om het leven (2 november).

Meerdere Lakense vooraanstaanden waren op haar begrafenis aanwezig : de burgemeester Emile BOCKSTAEL en afgevaardigden (Ernest SALU en REPER) van liefdadige instellingen waarvan zij een van de meest edelmoedige beschermddames was.

Waar woonde de zangeres in Laken ?

Sinds 1857 woonde zij in de Kleine Blindenstraat, waar haar man MEDORI overleed in een landhuis met het nummer 18 (voorheen nummer 11). Deze Kleine Blindenstraat lag ongeveer waar nu het doodlopend straatje zonder naam ligt, dat het verlengde van de Chrysantenstraat uitmaakt.

Later verhuisde zij (met haar toenmalige man NAVIR) naar een pand gelegen op de hoek van de Grote Blindenstraat en de de Vrièrestraat. De Grote Blindenstraat werd op 28 december 1875 door het College van Burgemeester en Schepenen omgedoopt tot Médoristraat. Het pand bestaat nu nog : de huidige ingang heeft nu het nummer 45 van de de Vrièrestraat (de ingang langs de Médoristraat - huidig nummer 2 - werd afgeschaft).

(x) Al verschenen : Pierre STRAUWEN (december 1991), Willem DE MOL (september 1992).

In de Médoristraat bevindt zich nog een merkwaardig gebouw, met name het nummer 104. Van 1853 tot 1865 (toen de straat nog de oude benaming had met name de Grote Blindenstraat) heeft dat huis toebehoord aan iemand die al eigenares was van Stuyvenbergh : Arcadie CLARET, (officiële echtgenote van Frédéric MEYER), die aan Leopold I twee kinderen schonk(zij kregen de naam von EPPINGHOVEN; (zie LACA Tijdingen van maart 1992; pagina 4 : Een merkwaardig familiegraf door Victor CAPRON). Later werd dat huis het buitenverblijf van Hofarchitect FOLOGNE (zijn initialen E. F. werden in de smeedijzeren ballustrade op het dak verwerkt). (x)

(x) over deze materie zal ons actief lid V. CAPRON binnenkort uitgebreid publiceren.



Foto E. CHRISTIAENS

De Médoristraat liep vroeger tot in de Heizel (Sint-Lambertusplein). Zij omvatte namelijk een stuk van de hedendaagse Witte - Acacialaan (avenue des Robiniers) en de ganse Ebbobomenlaan (avenue des Ebéniers).

Over deze Witte Acacialaan een anecdote : deze weg werd vroeger door de Heizelaars het "liefdesstrotje" genoemd, omdat verliefden in dat straatje rustig konden komen verkeren. Nu is er nog strafverkeer, maar van een andere aard. Want niettegenstaande knipperlichten en een plaat met aanduiding van een maximum snelheid van 40 km / uur vliegen geregeld wagens uit de bochten. De gehavende hekkens getuigen ervan.

Joris DILLEN

Bibliografie.

- Bulletin communal de Laeken, 1875, pagina 565.
- Lionel RENIEU : Histoire des Théâtres à Bruxelles, (Brussel 1928), deel I, pagina 418.
- Archief van de stad Brussel (niet-geïnterpreteerde map "Straten van Laken").
- Le Soir, 4 en 7 november 1906.
- L'Eventail, 4 november 1906.
- G. ABEELS : Het geheimzinnige huis in de MEDORISTRAAT in "De Brusselse Post" d.d. 13 maart 1983 - overgenomen door "De Nekker" d.d. 15 september 1983.

Dank.

Huidig artikel kwam tot stand met de hulp van de Heren J. R. PLATTON, W. STEVENS (Archief Brussel), aan wie ik gaarne mijn dank uitdruk.

*** INHOUD. ***

	Pag.
1. Ten geleide.	1 - 3
2. Prinses Stephanie aan Leopold II.	4 - 5
3. De garnizoenplaats Laken Deel II - Grenadiers te Laken.	6 - 9
4. De Koninginnelaan, een aanleg met hindernissen / De tunnel.	10 - 13
5. Herinneringen van nen aave Lookeneir.	14 - 21
5. Donder wolken boven de Donderberg.	22 - 23
6. Aanvullingen / Ernest SALU.	24
7. Onze rubriek : Herkent U ze nog ?	25
8. Ditjes en datjes (Vaiver-ruuze / Lakense Zusters begraven in Strombeek).	26 - 27
9. Toponymische bijdrage : Er zit muziek in Lakense straatnamen / MEDORI.	28 - 30
10. Inhoud.	30